

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőn.
Ára évenként 3 ft. o. 6. Hirdetési ár: négyhasábos sorozat először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. 6. rt. s minden hirdetés után 20 kr. bélyegdíj. Elkészítés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.
A nyilatkozati cikkek sora után 15 kr. előleges befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, nov. 26.

(D) A magyarokhoz több rokonszenvvel viseltető lapok némi ostentatival közlik Auersperg gróf felsőházi tag beszédét a választási kérdésekben.

És valóban minthogy ez Austria egyik tekintélyes férfiától származik, s a beszéd maga programszertű, megérdemli mindenesetre, hogy azt mi is röviden elemezzük.

A gróf, ki mint jeles író, s nemes kedélyű és felvilágosodott fő, ismeretes; ez idők szerint jól belátja, hogy Austria igen érdekes külviszetségekre nem számíthat, rá jön, hogy arra szüksége sincs, ha belől erős.

A következtetés tiszta; sőt ennél még szabatosabb mondatot is megbir egy kibékített Austria eszméje, mert ha itt valamely isteni vagy emberi eszme által a megrendített egyetértés és összetartás létrejöhetne, akkor bizonyára nem Austriának kellene a külviszetséget keresni, hanem fölkeresnie őt.

A szónok gróf is érzeni látszik ezt, s a kiegyezkedést vagy legalább annak látszatát sürgeti. Látszatát mondjuk, mert az ő beszédén is átrí, hogy a legjobb akaratu osztrákok is a februári alkotmány hívei közül, a magyar politikai felfogás álláspontját vagy nem ismerik eléggé, vagy nem akarják ismerni.

De beszéltünk már mindenestül a múltó a nemes gróf ildomosb s megfontolabb hangulatja. Érti ő, hogy a reichsrath csak némi jogi elfogultsággal határozhat oly dologról, a melyek távollevőket érdekelnek. Ő nem mond le azon eszméről, hogy a magyarok a reichsrathba bemenjenek; de kívánja, hogy oda szívvel, lélekkel, nem pedig parancsra, vagy más tekintetből menjenek.

Nincs kétségünk, hogy maga az állam-minister is tökéletesen kezét fogta a gróffal, s sokkal inkább örövendene az, ha kedvező magzatát a magyarok szívvel-lélekkel átölelnék, mintha mesterséges utakon a magyar királyság töredék nemzetiégeink ambíciójából meritheti magának a proselitát.

Eddig tehát a gróf semmi újat nem mondott.

Új azonban az, hogy sürgeti az alkudozást, s midőn az esetről eszméjében egy búzaszemnyi haladást fedez fel, azáltal mintegy vádolja a ministeriumot — hallgatva — hogy azon felirat korszakában, mely ez eszmét megszültette a magyar országgyűlésnek: miért ejtél el a kormány az alkudozás fonálát?

A nemes gróf hasonlóan képzei a magyar nemzetet azon kis kereskedőhöz, ki száz percenttel tartja fenebb áruját, hogy ötvenet lealkudhasson; azt hiszi, hogy ha az alkudozások tovább folynak, a magyar nemzet végre csakugyan a reichsrathba megy. Ő a maga részéről kiszabva látja az árt, a mennyit adhat, annál semmi esetre felebb menni nem akar; de azt hiszi, hogy a magyar egész addig le fog alkudni, a mennyit legelőbb viszszaütasított.

Megvalljuk, hogy ezen eszmékben, habár ildomos és biztatólag hangzanak, a kiegyenlítés problémáját nem látjuk megfejtve. Elmondottuk már, hogy a jelenlegi kormány és a magyar nemzet álláspontja oly különböző, hogy a kettőt csakis bírói ítélet egyeztetheti, s e bírói ítélet joga magánál a dynastiánál van letéve.

A magyar a februári alkotmányban kész tisztelni az addig absolut hatalom alatt állott részek új alkotmányát; de úgy hiszi, mikép nincs szükség, hogy ez új alkotmány az Austriával egy dynastia alatt koordinált ma-

gyar királyság évezredes alkotmányát bármilyen részben absorbeálja.

Ezen szükségesség oka sem a nemzet, sem azon Európa előtt még nincs felfejtve, melyre a nemes gróf hivatkozik, ha a kormány alkuja a magyar nemzet macacssága miatt újabb kísérletek után sem sikerülhetne.

Pedig a sikertelés kulcsa a mi felfogásunk szerint csak ott van letéve, ha egyik sem keresi saját előnyét a másiknak rovására.

És valóban a magyar semmi irigységet sem is érez Austria alkotmányos állapotja iránt, sőt ő maga kérte a dynastiát másféltized előtt, hogy Austriának is adjon alkotmányt.

Hogy miért kelle a két alkotmányt egymással collisioba hozni, ez az a mit mi nem értünk, s a melyet Auersperg gróf különben igen jeles beszéde sem fejt meg.

Hogy a két alkotmányosságnak miért nem lehet egymás mellett megférni? ez a kérdés, és míg ez meg nincs fejtve, addig nehezen érvényesül a gróf azon reménye, hogy az alkudozások sikertelensége esetére a kormány egész Európa előtt igazolva lenne, ha más uton törekednék arra, a mit ez uton el nem ért.

Ezen utolsó tétel az, a mi a gróf egész elméletére világot veti.

A nemes gróf elméletének resultatuma ez: Magyar! itt a februári alkotmány, te azt mondd, hogy esetről esetre kész vagy velünk közösen érintkezni, de ez eset évenként megújul, így folytonossá válik, tehát jöjj be a reichsrathba; ha nem jössz, im e felszólításunk által, mi Európa előtt igazolva leszünk, ha más utakon kieszközöljük, hogy bejussanak mások, a kik a te földeden laknak.

Ez a gróf szép beszédjének elmélete, de úgy hisszük, hogy a kérdés ma Európa előtt éppen így áll; s ha Európa jogtalannak s illetéktelennek tartja a magyar nemzetnek királyával kötött szerződéséhez való ragaszkodását, úgy a magyar pörét Európa előtt már 1861-ben elvesztette; és a kormánynak ajánlhatja már a gróf az álta tudva levő „más utakat.”

Bécsi hírek.

Auersperg grófnak a felsőházban tartott beszédét még egy pár magyar levelező is applausussal fogadta; megemlíti azonban, hogy a költő gróf véleményének őszintébb nyilvánítása által korlátozva volt a nyilatkozat teljes őszinteségében.

Hogy mily távol áll elmélete a magyar állásponttól is, azt főzikkünkben érintők, s hogy mily távol áll a gróf centralista collegáitól, azt megítélheti az olvasó a felső ház választási feliratának a magyar kérdésre vonatkozó tételéből, melyeket alább közlünk.

Auersperg gróf beszédének a magyar kérdésre vonatkozó része így következik:

Austria maga is elég erős, mondja gróf Auersperg, ha természetesen alapján nyugszik. Ha belül fentartja a békét, kívül is lesz hatalmas, s őt fogják keresni, a helyett, hogy neki kelljen másokat keresnie.

Ezen alapok alatt értem mindenekelőtt a közös alkotmányos élet létesítését, vagy a mint a felirathoz mondatik, „alkotmányunk keresztülvételét”, mire névbe azonban szabadságot vesznek magamnak a betűtől való eltérése.

Szónok áll a mellett, hogy a bővebb reichsrathot az egész monarchia képviselőinek kell tekinteni, habár némely ország nincs benne képviselve. De azt sem lehet titkolni, ugymond, hogy távollétük nagyon érzékeny bajokat von maga után, s némi jogi elfogultsággal határozunk magunk is oly dolgokról, melyek távollevőket érdekelnek. Azért szónok örömmel fogadónak tartja a hírt, hogy az alkotmányos életet a monarchia keleti felében is felelevenítik nem sokára. A cél az lenne, hogy ama keleti részek is küldjenek képviselőket a

reichsrathba; de az alkotmányos életből még hiányzó csak úgy lesz meg, ha a távollevők szívvel és lélekkel jönnek, nem pedig parancsra vagy más tekintetből. Ily kisegítő eszköz csak pillanati zavart enyhíthet, de viharok ellenében biztos támaszpontot nem nyújtanak.

Szónok úgy véli, hogy a kormánynak a keleti országgyűlések elé javaslatokat kell terjesztenie s töltik ellenjavaslatokat kívánnia. Ez a lépés mulhatatlan, ha tudni akarjuk a feltételeket és kívánatokat, melyek után czél lehet érni. Ekkor a reichsrath feladata lesz tanácskoznia azon módosításokról, melyeket az alkotmányos törvényeknek kell tenni, mire a reichsrath a trón zégise alatt jogosítva lesz.

Szónok azonban még sem éppen oly vérmes reményű, hogy mindjárt az első vagy második kísérlettel sikert várjon. De ismételt kísérletek mégis czélhoz fognak vezetni, s minden kísérlet fog egy-egy szemet adni a kiegyenlítés megközelítésére. Már az 1861-diki országgyűlés is adott chez egy ily szemet azon készségben, mely arra névbe nyilvánított, hogy a közös ügyek esetről esetre tárgyalassanak. Ily eset pedig előfordul minden évben.

Szónok azt híven, hogy a reichsrathnak is közre kell majd működnie a kiegyenlítésben, az urak házának felirathoz nem tartja elégséget a csupa részvét és óhajtat kifejezését. Ki kell vala fejezni készségünket és közreműködésünket. Ha ezen kísérletek nem vezetnek eredményre, ha Magyarország nem terjeszt fel oly feltételeket, melyek a birodalom egységével megegyeztetetők, a kormány egész Európa színe előtt igazolva lenne, ha más uton törekednék arra, a mit ezen az uton el nem érhetett.

Szónok azt a meggyőződést fejezi ki, hogy ha a monarchia keleti feléből megjelenének a képviselők a reichsrathban, az osztrák alkotmányos élet tetemesen megerősölnék; mert azon férfiak, kik oly szilárdulragaszkodnak saját jogi nézeteikhez, kezeséget hoznának arról, hogy ha egyszer a kiegyenlítés módját megtalálták, kitartóan fognának ragaszkodni alkotmányos életünk-hez stb.

A felsőház választási feliratának a magyar kérdésre vonatkozó passusa ez:

„Felsőház Uralkodójának meghívása folytán harmadikban egybeüljete, azt hiszi az urak-háza, hogy midőn tevékenységét ismét megkezdte, s a törvényhozásnak alkotmány-szerűen Austria minden királysági és országaival közös tárgyait megfontolás alá venni indul, mindenekelőtt a legmagasb trón előtt meg kell utatnia hazafias odaadása és azon célzatai tisztasága iránti biztositást, melyet ekkor a reá bántul feladatok megoldásában tanusítani törekedett, s melyet a jelen ülés szak tanácskozásainál is változatlanul fentartani igyekezni fog.

Ezen érzettől, valamint azon meggyőződéstől áthatva, hogy a Felsőged által népeinek adott alkotmány tökéletes keresztülvételén alapszik Austria üdve és hatalmi állásának tartós emelkedése, keblünket azon kegyes közlés, hogy a birodalom keleti felében eddig félbeszakadt alkotmányos tevékenység majd mindentől újra meg fog ismét kezdődhetni, a legörvendetes részvéttel és azon legelénkebb óhajattal tölti el, hogy Felsőged kormánynak e célra irányzott fáradozásait tökéletesen sikerüljenek, s hogy bizalmas közlekedés és saját jóléti helyes felfogása csakhamar ismét Austria minden népeit a testvéries egymáshoz tartozás érzetében elváhatlanul egyesítse.”

E két közlemény maga elég világot vet azon ügy állására, a mely mondhatni az európai sajtóban kezd megint napi kérdéssé válni; de hogy az osztrák parlamentarismustól mily keveset lehet várni ily fontos kérdések megoldására nézve, arra elég csak az ottani pártok zűlláságára, s ingadozására mutatnunk, a melyet a „Weser Zeitung” legközelebből elég ügyes tollal jellemez, tekintve egyszerűságot az olasz tartományokban levő nagy izgatottságot.

A „Weser Zeitung”-nak ilyan is ezt írják többek közt nov. 19-ikéről: A bizottság első ülésében megkérleltek annak tagjai, hogy a lényeges elvi kérdésekre nézve megegyezzenek. Kintunt, mily határozatlanok a nézetek a csak két párttöredékből került tagok közt is. Nevezetesen a magyar kérdésben teljes lehet-

len volt a kiegyezés. Mig például a ministerialis Tinti báró, s az újabb időben az ellenzékhez csatlakozott Giskra a merev centralisatio mellett rajongottak, Potocki gróf a foederativ rendszert képviselte, Herbst a dualismus felé hajlott, s az erdélyi Zimmermann és Moga csak autonomiát kívánt a Lajthán inneni országokban. — A kormány, ugylátszik, semmi nemű programot meg nem állapított, vagy pedig véka alá rejtja a gyertyát.

A tegnapi ülésben, mond tovább tudósító, a minisiterk felvilágosítást adtak a velencei és galicziai állapotokról.

A mi Velenczét illeti, a rendőrmínister okmányokat terjesztett elő, melyekből kitűnt, hogy a forradalmi comiténak, mely egyesenes összeköttetésben áll a turini tettepárttal és Mazzinival, a velencei királyság minden városában, s különösen Velenczében és Paduában forma szerint szervezett ügynőkségei vannak, kik működésüket, a királyság határain túl, olasz Tirolra, Istria-ra és Dalmatiára is kiterjesztik. Kiáltványokat terjesztett elő a minisiter, melyek teljesek Austria iránti gyűlölettel, s egyesenes lázadásra és elszakadásra izgatnak. Ezeket többnyire Luganóban nyomtatók állítolag, de valóban aligha nem Velenczében a „comitato veneto” titkos nyomdájában. A kormánynak még nem sikerült eme titkos társulat nyomába jutni.

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET

K.-Vásárhely, nov. 12.

Szerény válasz „Baróti” ur s védenzei a K.-Vásárhelyi működő jótékonycélu működ-vellő társulat „játszó tagjainak.”

Hivatalos ügyek egy pár hétre távol tartottak s ez okon csak most adatok választ az ellenem emelt czikkre; reményem a t. szerkesztő ur szives lesz tért nyitni becses lapja hasábjain most is, ha későre jöhetnek bár.

Lám, lám edes Baróti ur, mégis nem éppen olyan szerény ezen városunkban alakult működ-vellő társulat, a mint ön írá ellenem irányult logikai következetességgel teljes cikkében; mert imé maga a társulat tette meg védíratát ezen lapok ez évi 130 ik számában, nem várva arra, hogy a közönségből álljon elő valaki, önhöz hasonló védelmező, ha igaztalanul valának megtámadva. Nem kedveljük a polemikát, s egyfelől azért nem feleltünk önnek; de másfelől azért, mert a t. szerkesztő ur csillagzott nyilatkozata önt eléggé megaláztat, s az ha ön, de különösen ezen társulat „játszó tagjai” által közreadott cikkek nem igrkeznék a közönséget misztificatioja által félrevezetni, most sem szólaltunk volna fel. Azonban így tartozunk az igazságnak, mit elhomályosítani nem lehet s az olvasó közönség iránti tiszteletnek azzal, hogy azon hamis és ferde palástolást felmutassuk, valamint a sok semmit jelentő banda-banda szóhalmazból, a melyet ön s ezen társulat „játszó tagjai” összeírtak, az igazságot ismételve kiűntessük, hogy ítélessen felette az elfogulatlan olvasó közönség. Azonban rendre veszem a dolgot, s B. ur védenzeinek adom az elsőseget.

A társulat tisztelt „játszó tagjai” fiatal uracsám! ezafolatjuk első pontja szerint „a működ-vellő társulat a megajánlott 50 forintot még sept 8-án befizette a kaszinó egyletnek.” Ez valóban ugy van, a mint a kaszinó pénztárnoka az october 11-kén tartott gyűlésben bejelentette. Azonban mi megajánlott 50 frtól soha egy betűt sem írtunk s nem hisszük, hogy az önök jegyzőkönyvében is ez valaha határozatilag megajánlatot volna; hanem írtuk azt, hogy július 17-én adott elő a társulat két vigjátékot a kaszinó egylet javára, a mint a szinlapokon is látható, s ezen előadás-ról önök nem számoltak még mind e mai napig a kaszinó egyletnek, a mit pedig tenni nem csak lovagias, de becsületbeli kötelesség is lesz vala; hogy pedig ezt megtették volna, azzal fenhanganon írt ezafolatjokban sem kérkedhetének, s hajlandók vagyunk hinni, hogy nem is fognak vele kérkedhetni, a multkor érintett oknál fogva. Mert hogy az átadott 50 forint ezen előadás jövedelme lett volna, azt önök sem merik állítani, s ha ezen jegyzőkönyv nélkül „megajánlott 50 frt” más előadások jövedelméből szakították ki, ha csak ezt is a társulat költségei között nem számították, a melyre már oly sok előadást tartottak

s tartanak jelenleg is, ismét az előbbihez hasonló hibás eljárás és nem elég tiszta és hiú kezelet volt, mert mindenik előadás színlelési hirdete volt a cél, a mire előadott határozatokat, s így csak ezen czélok megrövidítésével, hogy keményebb kifejezést ne használják, történhetett a megajánlott 50 fti átadása. Hogy az ilyen rendetlen eljárás helyes-e, igazolható-e? azt megítélni, az önként bízgatásban gondolkodó közönség, azt hiszem mindig képes leendő.

A második pont szerint nyilvánosan nem számolnak, mert a közönség nem kívánja. Ugyan kérem, hogy állhatnak ilyen időkkel az olvasó művelő közönség elé? Tudniok kellene, hogy az ilyen közönséget érdekli számolásnak önkéntesnek, nem pedig kényszerítettnek kell lenni, minden művelő és értelmes ember, annyival inkább egy egész társulat részéről.

Ezt a nagy közönség iránti tisztelet, tekintet és meggyűntatás parancsolja olyanoknál, a kik gondolkodni tudnak, s ezt minden igaz uton járó műkedvelő társulat meg is teszi, a miről könnyen meggyőződhetnének, ha szokások ellenére egy-egy kevés időt a lapok olvasására is fordítanának; mert minden műkedvelő társulat a lapokban közeledni nyilvános számolását. Jól tudom én, hogy nem ez az oka a miért nem számolnak, hanem annak az okát egyben kell keresni; hisz nem egytől hallottam önként ezen ferde nézetet nyilvánítani, „mi baja ezzel a közönségnek? azért mi játszunk s azt csináljuk vele a mit akarunk.” Lám, lám az ilyen gondolkozásod az oka a nem számolásnak. De ez hamis felfogás, mert nem az önként, az a közönség miud addig, míg önként a jóteknyczel köpenyével takaródnak, vessék el a köpenyt s vegyék fel mást, s akkor aztán senkinek semmi köze önhöz. Továbbá az önként érdekében kérem, ne hivatkozzanak jegyzőkönyvekre, mert a közönség azokban is olyan dolgokat láthatna, melyekért önként méltán elítélhetné, például azon határozatát, hol önként oly számos ingyen jegyet és ingyen bemene telt határozat önmaguk számára, nagy károsításával a jóteknyczelnek. Ez más társulatoknál szokatlan, s önző dolognak tűnne fel.

A harmadik pont magamagát ezáfolja. Noha alaptalanoknak nyilvánítja azon állításunkat, hogy az egyik bizottsági tag gyermekei táncztanításért 10 ftrtól rövidítették a pénzt, mégis a végén bevallja, csak hogy részletezve 5 ftrintot kapott a tánczmester, 5 forintot fizettek a táncztanítási zenére, s így 5+5=10, tehát nem alaptalan, sőt tiszta igazság még önként szerint is, hogy 10 ftrtól rövidítették a jóteknyczelt. Itélje meg a közönség, hogy „alaptalan koholmány-e?” a mit állítottam. Az indok pedig, „hogy ezen gyermekeknek köszönhetők a jövedelem nagyrészt”, egyfelől az önként gyengeségéről tett bizonyosságot, hogy kis gyermekeknek kell segítségükre jönni. Miként egyeztetethetik ezt azon üdicsékvéssel, „hogy közkedvességek és közmegelegedéssel játszanak.”

A mi a negyedik pontot illeti, hogy „a vásárlásra megbízott egyének akkor talára kelletvén menni, s azért nem lehetett jelen.” Ezt már igazán másnak nevezni nem lehet, mint palástolt és kibúvó fillentésnek, mert hivatkoznak azon tisztelt egyénre, jf. Molnár Józsiásra, kik önként jegyzőkönyvet, sőt választás utján bízták meg a vásárlások ellen őrzésére; hiszük hajlandó lesz önként szemben akár bizonyítványilag, akár hírlapilag igazolni, hogy ő akkor hon volt; de senki nem hívta fel a vásárlásra. Hogy pedig önként közül valamelyik jelen lett volna, ennek is elene mondunk, s bár önkéntől sok minden kikelik, de azt még se vagyunk hajlandók binni, hogy az, a ki a kérdés alatti vásárnál jelen volt, meg merje magát nevezni. De ha önként is jelen voltak minden meghívás nélkül, akkor önként is illeti a felelősség; hogy éppen olyan dicsegetre méltó olcsón vásároltak volna, azt csak számokkal lehet kimutatni. Önként láthattak egy kontót a többiek közt a számadáskor, ha figyeltek rá, egy árucikk-ről, a melynek grossza, önként tudják mi az, 40 kr s mégis a műkedvelő társaságnak nagyon dicsegetre méltó olcsón csak 144 krral van beszámítva. Ez egyébránt még csak egy, hát még a többi? S ha önként ezt dicsegetre méltó olcsónak vennék, kérem szeretettel, hány procentre árulnak ekkor drágán? tudassák velünk, mert mi a kereskedésnek misteriumába ennyire nem vagyunk beavatva.

Hogy pedig a ezáfolat ötödik pontjára nézve mi valaha az önként művészete szentélyétől elvonultunk volna, kereken tagadjuk; mert önkéntek egy társaságban a művészet szentélye körül soha se voltunk, s hajlandók vagyunk binni, hogy mi önkéntek sohasem is fogunk egy uton haladni. Ha sári önként, hogy azt találtam inni: „a magyar fiatalság tömegesen visszavonult”; megkövetem önként érte szépen s kijelentem, hogy sárteni nem akartam a nemzeti életet, azért is ezen passzust kérem így értelmezni: a józanabb

értelemmel, tisztultabb felfogással és önzetlenebb ügyszeretettel bíró fiatalság tömegesen vonult vissza, miután a visszafelé gyökerező megállásra készült alapszabályokat önként miatt érvényre nem emelhet, Ezt önként sem tagadhatják. (Vége következik.)

Debreczen, nov. 22.

Alföldünk legnagyobb városából előre ki kell jelentenem, nem rendkívüli dolgokról talál tudósítást a figyelmes olvasó. Rendkívüli dolgok különben ha történnék is, azok újságba nem valók; mert a rendkívüliséget nálunk igen sajátosságban definiálják. Rendkívüli ember a ki nem panaszkodik, s rendkívüli, ha valakinek... stb. stb... Szomorú dolgok ezek a gazdag alföldön. S nem is ezekről akarék vala pár szóban megemlékezni, hanem a nemzeti ügyek szinte egyik legfontosabbika, a színészetről.

Városunk is állított thalianak pompás csarnokot, a mely a külsőben haladja, pedig jóval haladja a pestit; ezen díszes csarnok pünkösdre át lesz adva az utókornak. Beszélik, Szerdahelyi Kálmán venné majd ki; a ki közelebb Prielle Komélliával együtt pár vendégjáték alkalmával feledhetlen estéket szerzett a jó debreczenieknek. Francia darabokban léptek fel, melyek közül a „Csapodar” és „Szüvéségek” itt ezuttal valának először színpadra hozva. Azonban ez élvezetes estékért a debreczeni publikum szépen fizetett, tömegesen megjelenés s sűrű tapsvihár által. E három tömött ház különben úgy tűnt fel nekünk, mint sivatagban utazóknak a zöldelő kis óáz. Egész nyáron át, e pár estét kivéve, Reszler társasága tíres padok előtt vala kénytelen lemorzsolni a mindennapi miatyánkot. E hideg fogadtatást, e pártaláshányt szerintünk semmi egyéb nem okozta, mint a helyzetnek nem kellő ismerése az igazgató s emberei részéről. Így p. o. Gesztessi Etelka kisasszonyt nem szerződött, hanem Foltényinéval játszatták a már neki nem való szerepeket; így Komáromi Lajost 2 hónapig itt tartja sakkban, s elegendő, még pedig úgy, a mely bizony Reszler ura mindig fog vetni egy kis homályt, ha nem sokat. Mi, kik Kolozsvár kedvezett részint kolozsvári, részint pesti vendégszerelése, majd Debreczen színpadán játszott egy pár szerepből ismerjük, Reszler urnak sehogyan sem tudjuk jóvá hagyni az eljárását. S midőn ezt kimondjuk, nem teszünk egyebet, mint a közönség értelmesebb része gondolkozása: s véleményének adunk hangot. Komáromi 17-én hagyta itt Debreczent. S minthogy őt, ugyszólván, egész Erdély ismeri, szabad legyen e tárgynál tovább időznöm. Tisztelői Komáromiak búcsuestélyt rendeztek, hol számos toaszok, szerencsekívánatok mondatván el, utoljára a következő verssel vett tőle búcsút a szép számból álló gyülekezet:

Komáromi Lajosnak,

Debreczen, november 17-kén 1864.

Izzó, forró chaszóbból
Földet teremtő Isten,
Tűzött napot följé,
Tartná meg az melegben;
Mert jól tudt az Isten,
A föld miként az ember,
Híde g leend, ha vón ül.
Azt is tudt az Isten,
Nem elég az ilyen nap,
Híndheti szét sugárát,
Fagyos szívet nem olvaszt,
Borus arcot örömmel,
Zsibbadt kebelt kedélylyel,
Ruháznál fel so' sem fog.
Ah, könnyforrás a szembe,
Honnan a köny klapadt,
Érzelem árt a szívre,
Honnan kifolyt az érzés,
Az érbe duzzadó vért,
Tüzlángot szívre, agyba,
Nem ily—egy más nap adhat!
S ilyen napot teremtet
Ez a nap, a művészet.

E napnak egy sugára, te,
Ki lelkiünkben nyitál eget,
Maglátai a szípet, dicsőt,
Ölelni a jót és igazt,
Miért nem hagyod nekünk a kéjt,
Ölelni téged? mondd, miért?

A köny, a mely most is ragyog,
A szívér, mely most is dobog,
És — a mit felkötél az eszme,
Itt léted ünnepeit nyomja;
S bár származ a tárolba meszsze,
Szemünk elől homályba veszne,
Itt voltod: lelkiünk birtoka.

Komáromi urnak eleget tévén e szerint a közönség a szinagazgatóság ellenében: nyugodt kebellet vázozhatott; ámde ki tesz eleget a szinügynek, mely az ily eljárásokkal veszélyeztetve van. Ez az oka, hogy közönségünk Komáromi, a művészetnek élő Komáromi helyett szüntelen Foltényit látván karri-

katurázni (ki ugyan csinnal öltözik s jól maszkíroz; ez egyedül érdeme), a sok bolondoskodás és izetlenkedés után szellemi eledel után vágyódik. S nagy bünt követ el azon ember, ki az efféle és a közönség romlatlan kedélyét tanúsító törekvéseket nem csak hogy fel nem tudja használni, de igyekszik attól a közönséget leszoktatni, s helyes uton való haladásból erőszakosan kizökkenteni. Így van az operával is; tenor Reszler (igazgató) valaha lehetett tenor; de most? irgalmaz Istent büns fejemenk; bariton Mezei, olyan jó a mileny; mindezenre valamivel mégis jobb amannál; basszura Foltényi ur van degradálva. Foltényi ur énekelni ugyan nem tud ma, de nem is tanult. Ezekből áll az opera személyzet. Igaz, még egyet szinte feledék, Reszler asszony, róla, minthogy nő, hallgatók. (A ki a sorok között tud olvasni, s valjon a mai időben ki ne akarna tudni, jellemzéséről csekély fáradsággal hű képet szerez.) Reszler társasága van tehát Debreczenben, s mi irgyljuk azt az időt, mikor ide jött.

Azonban hiszünk és remélünk pünkösdben, midőn világosság lángjának földre érkezte ünnepe megnyilván az állandó színház, megnyílik a mi szemünk előtt is a színművészet világa. Adja Isten!

Ez még csak színházi baj. Van nekünk magyaroknak nagyon sok bajunk az igaz, s az a vigasztalásunk sem lehet az idén, hogy bánatunkat, bajunkat borba fojtsuk; mert bor helyett ecetet szürlünk.

o—y.

Pest, nov. 18.

Fiatal íróink ismét jelét akarják kimutatni elhunyt pályatársaik iránti kegyeletos érzületnek az által, hogy a korán elhalt legszebb tehetségtől fiatal író, Zilabai Károly emlékére közelebből hangversenyt rendeznek, melyet Áldor Imre, Nagy Miklós, Dalmady Győző, Komócsy József, Tolnay Lajos és Kvassay Ede írók mint Tóth Kálmán elnöksége alatti bizottsági tagok a legérdekesebb műkedvelői s a legjelesebb művészi erőkkel terveznek megtartani. A program érdekesebb részét a császárfürdői bálokról jól ismert szép asszony Wurdáné, továbbá Dalmady egy általa irt alkalmi vers, és Komócsy az elhunyt gyönyörű hatytu-dalának elszavallása által; aztán Felekiné, Carina közreműködése figyák képezi; annak idejében bővebben írok erről.

A nemzeti színészettinkre oly égető szűkség vált színházi képezde végre megalakult; hirdeténye is közzé van téve. Az ide bejutni kívánók dec. 1-őig jelenthetik magukat az igazgató Festetich Léo grófnál. Hisszük, hogy sok lesz a jelentkező, de mennyi a választott, azt majd meglátjuk. Méltóbb tanítvány alig volna, mint a kolozsvári hangversenyeiről és templomi misékről dicséretesen ismert gyönyörű és természeténél fogva ritka mély alt hangú Kuna Vilma k. a., ki, ha nem tudna magát elhatározni a conservatoriumba jövetelre, ha nem volna elég ambíciója a nagy művésznői állásra, méltán lehetne hibáztatni; mert egy szép reményt semmisít meg.

Az egyetek egész legioja keletkezik mostanában. Így a jogász kaszinó olvasó-terme (addigis, míg az engedély az egészet lehetővé teszi) már megnyitott, a kolozsvári közönség előtt a műkedvelői előadások rendezéséből ismeretes ügyes Szócs Albert fáradozásai folytán, kinek egyedül lehet köszönni az egyet életét.

A „Hölgyfutár”, mely polemicus modoráért mostanában kezdett feltűnni, érdekes és igen élénk lenni, megszűnt, de a szerkesztő biztatása szerint csak néhány hétre. Más kéz és név (például az utóbbi időben helyettes szerkesztő) talán még megmenthetné e lapot, mely néhány év óta az alapító özvegyének egyetlen öröksége volt.

A napokban hagyta el a sajtót Toldy István „Nőkről a nőknek” című munkája. Szerző ismert csillogó tolla, szikrázó gondolatai s azon körülmény, hogy bizonyos csiklandós phrasiskort a lefoglaltatás kinjait kiálotta, hiszük, hogy annyi érdekot fognak kelteni a közönségben, miszerint a legnagyobb kelendőség nem marad el.

Azon néhány loyális érzésű polgárhoz, kik a „Prés” cegűl vendéglőben szolgáló leány pinczérnők kiállítását kérték a primástól, néhány fiatal ember is csatlakozott, s mikor mindenki örült, hogy a fiatalság is hajlik a morális életre, kisült, hogy azért tettek ezt, mert a korcsmásos nem tűrte pinczérnői irányban tanúsított tetleges vonzalmaikat. Valjon azon uri emberek kérvényének nem hasonló motívuma volt-e?

Suhr lovára igazgató lovával, lovasaival és primadonnáival megérkezett s 20 előadásra bérletet hirdetett és pedig egy páholyt 100 ftrért, zártásként 30 ftrért. De már ilyen felugratott ár mellett nehezen huzzák ki a telet a jámbor komédiás, ki azt hiszi, hogy 100 ftrót most olyan könnyen dobnak ki.

T. K.

Az erdélyi muzeum részére 1864-dik év october havában beküldött adományok jegyzéke.

I. Könyvek s kéziratok. A porosz kir. tud. akademiától. Corpus Inscriptionum Latinarum. Vol. I. Berolini 1863. cum tabulis lithographicis (2 kötet). — Gr. Nemes Abrahamtól. Medgyesi Pál Hármask. Vár. 1653. Halotti pompa Booskai István felett. Kolozsvár. 1674. Tolnai F. István, Haza bekéssége Szeben. 1664. 4r. — Torma Károlytól. Hölgyfutár 1859—1862; Gazdasági lapok 1856. 1. félév; Meyer Conversations-Lexicon. 49 kötet. — Rákosi Istvántól Delius, Anleitung zur Bergbaukunst. Wien. 1773. 4r. és Perspectiva practica. Augsburg. 1710. 4r. — Tompa Simonától egy kolozsvári színlap 1810-ről, selyemre nyomtatva. — Simon Elektől, a gróf Bethlen család genealogiája (pergamene irva). — Mike Sándortól 2 kötet. vegyes kézirat. — Árkosi Károlytól egy 1643 diki oklevél.

II. Régiségek és érmek. Ferencz Józseftől Porosban talált mozaik töredékek; kö és téglák. — Torma Károlytól, a herengrundi cementvízben vasból rézzé vált kis csésze. — L. S.-tól 12 ezüst és 47 réz érme. — Gr. Mikes Jánostól egy fagyókérbe belenőtt régi zablá. — Gyertyánffy Jánostól 1 ezüst pénz. — Megnevezetlen helyről 1 ezüst és 1 réz pénz.

III. Természeti tárgyak. Herrmann Ottóól 1 corvus frugilegus, 1 vespertilio murinus, 11 db csiga a Kolozsvár vidéki tertiar képletből. — Proházska Luizától 1 éretlen tyuktojás. — Somlyai Lászlótól 1 syngnathus typhle. — Hutter Samutól 1 asadék-echinus a Hójból. — Gyerő Istvántól 6 db fakövület (fenyő toboz stb.) a Mikeszázai közszenregéből. — Bereczky Fejér Károlytól 1 db sziklanem (ásványos víz szálladéka) Gorzafalváról Moldovából, egy klárisfaj (fungoides) a Suez szorosától.

Közi:
Finály Henrik s. k.
egyl. titkár.

KÜLÖNFÉLÉK.

+ Az 50 aranyra pályázott művek közül — ha jól vagyunk értesítve — harmadik szám alatt a „Kedves atyafiak” című vigjáték fog színpadra kerülni.

+ Színházunk jeles karmestere Káldi Gyula jutalmát közlebről „Choufleuri ur otthon lesz” című csinos operette és K. Papp Miklósnak „Egy nő törvényszéki pecsét alatt” című egy felvonásos vigjátéka kerül színpadra.

+ Igértünk szerint közöljük a heti játék rendet: Ma Traviata, szeredán, nov. 30-án Follinsné asszony fellépését „Jó barátok”, esztűrtőknél dec. 1-én „Rakóczi fogság”, pénteken, dec. 2-kán „Martha”, szombaton, dec. 3-án az 50 arany pályadíjra versenyzett „Kedves atyafiak” vigjáték Szombaton „Tíz leány egy férj sem.”

+ A lipcei képes lap korán elhunyt jeles Madácsuk híven talált arcképét hozza.

+ A magyarországi provisorium megszűntetésére nézve írják Bécsből a „Tagesbote aus Böhmen”-nek, hogy megint sokat beszélnek a magyarországi kivételes állapot megszüntetéséről. Mondják, a katonai törvényszékek jan. 1-én megszüntetik működéseiket, a hadparancsnok Coroini tábornagynagy tábornagy fog kinevezetni, s helyébe Lichtenstein Ferencz hű lovasági tábornok lép, a ki 1861-ben is hadparancsnok volt. A fent idézett lap levelezője nem írja, ha valjon mind ez többemint jámbor óhajtas.

+ Az államminisrt e napokban a magyar kérdés tárgyában, mint a „P. L.” bécsi levelezője írja, egy előkelő magyar férfiú interpellálta és szavaiból kivethető volt, hogy szélesb körökben azon kellemetlen érzetben vannak, mintha a kormány kelletlenül nagyobb passivitást követne. Az államminisrt így felelt: „Nagyon csalódnak, ha azt hiszik, hogy a kormány elhanyagolja a magyar kérdést. Csak magam is ez év folytán ama „korona-tartomány” ügyében 350-nél több magyar nemzetiségű személylyel értekeztem.”

+ A lengyel nemzeti kormány párizsi katonai ügyőke, Dembinsky ezredes, minden a külföldön tartozkodó lengyel katonához föl-szólítást intézett, hogy a fölkelés alatti tevékenységükről és tapasztalásaikról rövid emlékiratot szerkesztszenek s ahoz azon műveletekről, melyeknél közreműködtek, azokról, kikkel viszonyban voltak, s ezen műveletek és viszonyok eredményeiről jegyzeteket csatoljanak, s ezt lehetőleg deczember végéig hozzá beküldjék. E jegyzetek a fölkelés kimerítő történetéhez szolgálnának anyagnak.

+ A „Wanderer” Galatzer és Brailából e hó 14, 15 és 16-dikáról kelt megegyező hírek alapján egy borzasztó katastrapháról szól, mely e hó első napjaiban történt a feketeten-geren. A Motton és Pell angol társulat tulajdonához tartozó Blarney csavargózs Galatzer Konstantinápolyba tett útjában Várna kü-

zelében elmerült. A 140 utas közül, kik a hajón voltak, csak 7 menekülhetett meg, a többiek mind a hullámokban veszttek el. Hogy valjón a hajó kapitánya, vagy a legénység közül megmenekült-e valaki, erről halgatnak az eddigi tudósítások. A mint a gözös a sulinai torkolatát elhagyá, remélve vették észre, hogy víz tolna be. A hajóparancsnok nem tehetett mást, mint hogy a száraz föld elérésére a hajót Kavarna felé irányzta. E közben azonban heves vihar tört ki, mely ellen a gözös mindaddig küzdött, míg közepében kettétört. A hajó 15,000 font sterling értékű áruval volt megerhelve, melyből semmi sem biztosítottott.

+ A „Magyar Sajtó“ bécsi levelezője a többiek között írja: A lengyelekről újra azt hírlak, hogy kilépnék a reichsrathból. Potocky, az alsóház főtitkár biztosságában a lengyelek részére tudvalevőleg nemcsak az ostromállapot rögtön megzúntatását, hanem általános amnesztiát is követelt. Potocky e kívánságával majdnem egészen egyedül állott. Több oldalról most azt állítják, hogy a lengyel képviselő a nagy felirati vita alkalmával újra szót emel, s ha követelményeivel ezúttal is kisebbben marad, a lengyelek elhagyják a reichsrathot.

+ A pesti lapok írják, hogy az ottani piacozon egy időtől fogva a hamis egy forintot bankjegyek kezdenek forgalomba jöni. Ambar a gyakorlott szem e hamisítványokat azonnal képes felismerni, mégis megtörtént, hogy több bank engedték már magokat szedni ily bankjegyekkel. E hamisítványok főismertető jelei: A kisbetűs szövegben: „Die priv. österreichische Nationalbank“ stb. e szónál: „österreichische“ az „s“ kimaradt és így áll: „österreichiche.“ E szónál: „Silbermünze“ az „n“ helyett egy „u“ áll. Végre e tételnél: „Für die privilegirte österreichische Nationalbank“ e szónál: „österreichische“ az abban kétszer előforduló „i“ betűnél a pontok nem láthatók.

+ A f. hó 22-ről kelt berni „Bund“ a következő gyászjelentést tartalmazza: „A jó barátok s ellenségeknek a megrázó tudósítást, hogy az átküldött bucsuzó-levél szerint, dr. Demme Hermann és menyasszonya, Flóra, hü szerelemben egyesülve, a gonfi tó mélyében kereset s találtak közös sirt. Vajha elmúltna e sirnál a gyűlölet, s a szeretet fájdalomnak csöndes részvétre érdemesítse! A Demme-család.“ — A távirati tudósítások tehát valószínűk. Az is kiderült, hogy Demme s Trümpy Flóra között házasság nem jöhetett volna létre, miután a glarusi, mint az elhunyt Trümpy szülőföldjéből hatóságok ezt elutasították. Trümpy pedig, mint több lap írja, oly nagy öngyónási rohamokban szenved, hogy gyógyításhoz kellett elhelyezni. A Demme-Trümpy-pernek, a felmentő bírói ítélet dacára, így a legtragikusabb vége van.

+ A Fogarasi közséi képviselő és városhatóság alakulása f. hó 18-án vette kezdetét. A szervezéshez Haupt kormányzati tanácsos ur volt meghívva. Azon határozatot, hogy minden választandó tisztviselőnek legalább már 3 év óta fogarasi polgárnak kell lennie, a szászok nagyon rossz kedvvel fogadták, mert köztük nincs egyetlen egy megválasztható polgár sem, s az emiatt határozat által az ut is elzárattott előttük, hogy ilyest máshonnan szerezenek. Belhivatalos nyelvtől a magyar fogadtattott el. Az izr. rabbi, dr. Kohn határozott nyilatkozatot kívánt, hogy valjón — a jelentékeny számmal levő — zsidók ki vannak-e zárva a közséi képviselőből. Haupt kormányzati tanácsos ki nyilatkozta, hogy e feltétel nem is lehet kétség, miután a felső helyen megerősített tervezetben határozottan ki van mondva, hogy a képviselő 16 magyar és székely, 16 német és szász és 16 oláhból áll. Különben az izraelitáknak tetszőkre bízatik a közséi képviselőket tenni, hogy közülük is néhányon felvéssenek, kikkel azután a képviselői megválasztásánál, de mielőtt ez megtörténik, kikérni erre nézve a felsőbb helybengyárat. E kérdés felett az izraeliták mellett és ellen heves vita támadván, Haupt tanácsos ur szavaztatott s a aként döntött el, hogy a fent említett módon a közséi képviselők létszámát.

+ Napoléon császár, Lyonnban léte alkalmával egy hideg parancsnok a becsületrend érdemjelével díszített föl. A jámbor ember öröme e kitüntetés fölött határolt volt s annyira megrázta idegeit, hogy betegsége esett. Barátai nem igen aggodták betegségét „kissé megcsömörített az örömtől“ — mondák — megbíz az, de annyira, hogy pár nap alatt belehalt.

— Somogy megyéből ismét egy merész rablási esetről írnak, mely a személyleírások után itélve, a hírhedt Gelencsér rablóbandája által vitetett véghez. Folyó hó 5-én esti 6 óra tájban Geitler nevű festő-mester háza előtt Sárd helységben 4 rabló megjelenén, egy az udvarban önként maradt vissza, egy a szobába előtt foglalt helyet, míg a másik kettő az udvarban foglalatokodó bérst s egy paraszt asszonyt magukkal a lakszobába meenni

kényszeríté, hol a festő neje 3 gyermekkel és három nőcseléddel egy asztal körül ült, a házigazda éppen a miskei vásáron távol lévén. Az asszony a kérdézősködő rablók figyelmét másfelé irányzandó, kérdezte tőlük, hogy nem tetszenék-e nekik szatcsbóljait megtekinteni, — remélvén, hogy ezen, csak az utcáról bejártatott bíró boltban a rablók a munkából hazzatér lakosoktól észreveteni, s tán még szerencsésen elriasztatni fognak. De várakozása meghiúsult, mert ambar égő gyertyával kísérte a két rablót boltjába, ezt az arra járó-kelők közül seuki sem vette figyelembe. Minthogy a hivatal vendégek itt semmi nyökre valót nem találtak, visszatértek a szobába, hol az asszony a pénzlelőadásra szólítottán, 300 ft bankóban s 108 ftrót ezüstben kézbesített nekik; ezt a rablók keveslén, az asszonyt körmeinek felvágásával fenyegeték, ha a többi pénzt is ki nem adja; minthogy a szorongatott nő sirás és jajveszkelés közben mondá, hogy nincs több pénz a háznál, végre maguk fogtak a kutatáshoz, s a szekrényekből még egy duplaösvű puska, ruhamentket, s egyéb — 180 ftrnyi értékű holmit rabolván, eltávoztak, halál fiának nyilatkozatván azt, ki őket követni merészelne. Ez egész esemény oly zajtalanul történt, hogy az alig 10 lépésnyire a műhelyben dolgozó festőlegényeknek a rablók jelenlétéről semmi tudomásuk sem volt. A rablók túldzsérsé erélyes intézkedések tételtek, s mindenfelé erős csendőrségi őrsapatok küldettek szét.

— A pozsonyi színházban f. hó 15-én, az előadás megkezdése előtt igen sajnálatos szerencsétlenség történt. Minthogy ez estén a bécsi udv. színházról négy tag vendégszerepelt, a pénztár kivételkér már 5 órakor megnyitottat s rövid idő múlva a karzat zsúfolott megtelt. Egy 18 éves leány, ki a tolongásban nem vette észre, hogy a pad előtt, melyen állt, nincs már több s ezt azon hitben, hogy az első padra juthasson, állépte, a karzatról a földszintre zuhant alá s oly tetemesen megsérült, hogy felgyógyulásához semmi remény sincs.

— Vámbéri Armin ha-ánkiának utazása és kalandjai a Kaspi-tengertől az Aral-tóig legközelebb három kiadásban fognak megjelenni, angol nyelven Murray-nál Londonban, francia nyelven Hachette-nél Párisban és német nyelven Brockhaus-nál Lipésben. Murray 2000 font sterling, Hachette pedig 12,000 frank tiszteletdíj ajánlott. Ezeket kívül a nevezetes műből — mint halljuk — magyar nyelven is fognak mutatványok megjelenni.

— (Uj hódítási eszköz.) Párisban — hol is lehetne másutt! — új szépitési eszközt találtak fel, mely azon mostan uralkodó hajviselést, hogy a halánték és az arcz egészén szabadon van hagyva s kevesebb téli arczoknak nem éppen jól áll, kiegészíti. Apró egyes, mintegy a természetből göndör fűrteskéket raknak a haj közé. Ezen egyes, igen apró fűrteskék, melyeket frison-oknak neveznek, hajfűkre vannak alkalmazva, s ha a nő hajdisze kész van, oda áll újra a tűkör elé, s azt tanulmányozza, hova lehetne ily kis fűrteskék legszebben alkalmazni, s oda tűz például egyet a halántékára, egyet a nyaka körül, a füle mögé, vagy választéka közé, s ez aztán éppen olyan, mintha a nőnek saját baja volna, mely dacozsan feltámad a simító fészt-zsarnokság ellen. Ez az új találmány igen pikáns, fiatal tekintet ad, s a mi több, észre sem lehet venni a mesterkéeltséget. Néhány ily fűrteskét azután is tűznek fel, mikor a kalapot már feltették.

— (Régi angol szokások.) A londoni és middlesexi ssheriff beavatási szertartása, mely „patkószeg olvasásból és fabasításból“ áll, egy idejű az angol közséi élettel. E szertartást az idén is megtartották. A választottak, szintugy mint elődeik századok óta, megszámláltak 61 patkószeget, s felhasogatnak egy darab fát, amaz szellemi képességük, ezt testi erejük igazolására.

Nyilvános számadás

A felállítandó kisdédóda javára begyűlt adományokról és tett ígéretekéről.

Első közlemény 1) már befizettek: gr. Mikó Imre 40 ft, b. Bánfi Albert 30 ft, Dietrich Sámuel 20 ft, Rueska János 20 ft, f. t. püspök Bodola Sámuel 5 ft, Sárkány Ferenc 5 ft, Sáni László 3 ft, Indali Péter 1 ft, Takács János 3 ft, Salamou József 5 ft, Bányai Vitalis 10 ft, Demeter Károly 5 ft, Bányai Károly 5 ft, Gál János 5 ft, Tanfer Ferenc 5 ft, Merza Testvérek 6 ft, Persián Márton 3 ft, özv. Szász Károlyné 2 ft, N. N. 1 ft, N. N. 1 ft, Kálin képek árából 9 ft,

2) Január 1-8 napjáig fizettek: özv. Magyar Györgyné 360 ft, Pál Ferenc 5 ft, Pap Lajos 5 ft, Demeter Sándor 5 ft, Raffai Károly 5 ft, Domokos Antal 5 ft, Horváth István 5 ft, Gálfi Sándor 4 ft, Horváth Sándor 5 ft, Sallai István 5 ft, Pap János

5 ft. Nagy Ferenc 3 ft, b. Józsi Lajos 20 ft, b. Bruchental Sofia 3 ft, Phleps Károlyné 1 ft, Kerekes Márton 20 ft,

3) Öt évig évenként fizetnek: b. Kemény Ferenc 5 ft, gr. Teleki Domokos 10 ft, b. Veselényi Ferenc 5 ft, b. Bánfi Dezső 5 ft, Pataki Sándor 1 ft, Schütz János 1 ft, Ladányi Sándor 1 ft, Forrai Ferenc 1 ft, Dávid Antal 2 ft, Zeyk József 25 ft, özv. Zeyk Józsefné 4 ft, Zeyk Dániel 3 ft, Dózsa István 5 ft, Fülér István 3 ft, Kuliseki János 10 ft, Stein János 5 ft Szász Domokos 5 ft,

Adományok és ígéretek összege 1096 ft, Ezen kívül Bányai Károly alapítványa: 50 ft, melynek kamatjába szegényebb sorsu gyermekek számára író eszközöket ad.

Kolozsvárt nov. 20-án 1864.

(Folytatása következik)

Szász Domokos
bizottmányi elnök. *)

Nyiltposta. M. F. urnak. A r. kath. papi tized kérdésében H. Endre ádior ur megjegyzéseire beklüdtöt czafolatát érvekben fontosnak, de előadási modorban igen erősen találjuk. Méltóságod felvetett első felszólításában egy néhány kérdést, melyet hiszszük, hogy az illetők fontolóra vesznek. Bizut már reagok. Midőn másfél század óta több államban látjuk felmerülni a szerzetek eltörölését és a secularisatiót, ha megvárjuk, hogy az illetők, létezőknek a közérdekbeni érvényesítése által ezen balsort megelőzni törekedjenek, mi is csak csinyján bánhatunk hasonló intézkedni kérdéseivel, nehogy egykor hivatal beavatkozók vitakozásainkra hivatkozhassanak. Mi mindenik hitefekezeteink intézményeiben nemzeti örök kinyomatát látjuk, reméljük, hogy ők is mind végig megfellelnek a nemzet várakozásának, a mely őket létesítette. Ön elmondott annyit a mennyit egy mindenik hitefekezeti érdekét felőlteni törekvő politikai lapban el lehetett mondani, a további vita egyszerre oly térre vinné a kérdést, melyet csak hitefekezeti lapok nyithatnának. És éreztük, hogy egyháztgyi vita politikai lapban annyival veszélyesebb volna, mert mi magunk sem birunk mindenik hitefekezeti belkérdéseiben azon tárgyavatottsággal, hogy a kiadandó cikkek horderejét kifogástalanul megítélhessük, s így akaratunk ellenére áthatnánk az ügynek. Ezen okaink alapján engedje ön nekünk, hogy e kérdésben, a mennyiben a vallásos testületek bírálatát involválja, minden további vitát mellőzhessünk. Ön a nézetünk szerint is helyes indítványt s figyelemztetést tett; ezzel mint ismert buzogságn katolikus ember elégedjek meg, hisz, ha egy-két állítást czafolatlan hagy is, elmondhatja: salvavi animam. Sz. e. r. k.

Nemzeti színház. Szombat, nov. 26. és vasárnap nov. 27-én mindkét alkalommal bérslátnetben „Tíz leány és egy főr sem.“ Vig operette 2 felvonásban Soupetől, melyet megelőző szombaton „A nyolczadik pont“ című 1 felv. vigjáték, vasárnap „A két kandidatus.“ 1 felv. vig. Habár ez előttünk új operette zenéje még igen messze áll az Offenbach kunyfi, kellemes és fűlbemázó melodiótól, szövege is majdnem hihetetlen, úgyzólva szerénytelen, hogy egy apa egy árulással leányait, mégis a mi újságvágyó jó közönségünknek a mint látjuk eléggé megtetszett, mert mind kétszer a színház egészen tele volt. Az előadás igen jól ment. Institoris a tíz leánnyal megáldott apát Kakasit adá, Lidi nevű gazdasszonyát pedig Szabó Pepi, tán mondanunk sem kell, hogy — a mint rendszeres történi szokott — mennyi tapost kapott; s első alkalommal csinos virágoktrétát. A tíz leány is, mindenik a maga szerepét, kitűnőleg vitte. Legelső helyen kell megdicsérnünk a Barna Luiza és Konti Fáni igen szép duettjét és Konti Fáni bármely concerbé beillő gyakorlott játékát a melophonon Dalnoki Róza az olasz dalt és Csányi Giza az angol énekeltek. A tánczoló közl a kis Albisi Annát dicsérjük meg, ki igen egyszerűen, de mégis kellemesen tánczolt. A szalmatahangversenyt ismételni kellett. A „két kandidatus“ című darabban Szatbmári oly helyesen alakította az ügyetlen papjelöltet, hogy ennél élet hübb és még sem igen túlságos jellemzést nem kíváhatunk.

P. J.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, nov. 24. Az itt francia nyelven és költségen szerkesztett „International“ jelenti, hogy az angol ministerium utóbbi tanácskozmányában azzal a kérdéssel foglalkoztak, valjón nem volna már ideje egy európai congressus összehívásának? Russell lord vállalta magára, az idézett kútfő

*) A „Korunk“ t. szerkesztőjét is kérem e közlemény átvételére.

szerint, hogy evel az eszmével a többi hatalmakat megbarátkoztassa.

Franciaország. Páris, nov. 19. A „Constitutionnel“ szerint az új mexikói császárságot mai napig a következő államok ismerték el: Franciaország, Anglia, Austria, Poroszország, Olaszország, Törökország, Svédország, Dánia, Németalföld, Belgium, Portugalia, a pápai kormány, a helvét köztársaság, Persia, Görögország, Szászország, Hannover, Württemberg és minden többi államai a német szövetségnek. A német szövetség f. hó 17-iki ülésében ismerte el a mexikói császárságot, és ünnepélyesen fogadta Murphurak, Miksa császár meghatalmazottját. Ugyancsak a „Constitutionnel“ írja, hogy Miksa császár már Braziliába is küldött volna követet.

Németország. Berlin, nov. 23. A „Prov. Corr.“ az Elbehercegségekre vonatkozólag ezt írja Poroszország és Austria a békekötés által egyelőre Schleswig-Holstein és Lauenburg birtokába léptek. A két hatalomnak most már a hercegségek jövőbeli viszonyainak rendezését illetőleg kell egyetértést jutniok, tekintettel a német szövetség egy ügybeli állására is. A további intézkedéseknek egyik főalpjául az érvényre törekvő örökösödési igényeknek, jelesen az augstenburgi és oldenburgi hercegekeknek minél gyorsabb megvizsgálása feltétlenül szükséges és halaszthatlan. E közben a két nagyhatalom ugy Holstein és Lauenburg, mint Schleswig hercegségek ideiglenes kormányzását és katonai megszállását kezükbe veendik.

A német szövetségi csapatoknak Holsteinből kivonása mindjárt a béke megkötése után értekezés tárgyává lett Poroszország és Austria között. Az austriai kormány egy idő előtt hajlandónak látszott, az executio tetteleg lejártnak dacára, a szövetségi csapatok egy részét továbbra is Holsteinban hagyni. A porosz kormány ellenben a hannoverai és szász csapatok kivonulását már most feltétlenül szükségesnek tartja, miután semmi jog- vagy tényalap nincs, a mely további ott maradásukat igazolhatná. A csapatok a szövetségi executio végett mentek be oda, hogy a hercegségeket a dán erőszakolás, névszerint pedig a dán alkotmány jogtalan kiterjesztése ellen védelmezzék. Ez a cél az említett kívánságon és várakozáson sokkal felül már el van érve, mióta Schleswig és Holstein Lauenburggal együtt a német nagyhatalmak kezeibe van Dánia által átbocsátva. E szerint a szövetségi executio, következéské a szövetségi csapatok Holsteinban tartozkodásának törvényes alapját is meg szüntetnek kell tekinteni. Minden további ott maradásuk egyfelől teljesen alap nélkülinek, másfelől a szövetség részéről a német nagyhatalmak iránti bizalmatlanság igazolatlan jelenék volna tekintendő, a hercegségek ügyeinek további rendezése tárgyában. A két nagyhatalom, a mely maga vitta ki Schleswig-Holstein felszabadítását, méltán veheti és kell hogy vegye igénybe a német szövetség bizalmát arra nézve, hogy ők az ottani viszonyok további rendezését, a jog és közös német érdekek kívánalmai szerint fogják vezetni és keresztül vinni. Ebből indulva ki a porosz kormány Holsteinnak német-szövetségi csapatok által való további megszállva tartását semmi ürügy alatt nem tartja megengedhetőnek. A csapatok kivonulására mielőbb a szövetségi törvények által kijelölt ut szet követendő. Ez iránt a mi kormányunk az osztrák kormánnyal újabb egyezkedést kezdett, s reméljük, hogy e tekintetben is, mint minden eddigi lépésekben, a nagyszerű közös feladatot illetőleg, nem sokára egyértelműség fog a porosz és osztrák felfogások közt létrejönni. Azonban hibáson volt némely lapok által közölve, hogy ez az egyértelműség már létre jött volna. E nem történt meg, miután az idevonatkozó porosz javaslatokra Austria még nem válaszolt.

Ugyanezen lap szerint, a Poroszországban meglepőleg növekedett rendes bevételek, valamint más készen levő eszközök minden redkivül kiadás fedezésére lehetővé teszik. Gyaníthatólag 1865-re oly kedvező államháztartási költségvetést lehetend felállítani, a minő alig volt valaha. Most már az örököségi igények lehetőleg gyors megbírlását haladéktalanul ki kell eszközölni.

A szövetségi csapatok kivonulása tárgyában a „Berl. Abendztg.“ a következő fenyegetőleg hangzó sorokat közli: „Ha Austria válasza Poroszországnak a szövetségi csapatok Holsteinból kivonását tárgyazó kívánatára, kitérőleg fog hangzani, akkor Bismark ur kívánni fogja, hogy engedje Poroszországot egyedül magára cselekedni. Austria, sokféle tekintetből, nem fog e kívánatnak ellenszégülni. Poroszország ekkor maga magán kell hogy segítsen. Bismark ur éles szemügre vette ezt az eshetőséget s bizonyosan megteszi intézkedéseit.

Dánia. Kopenhága, nov. 19. A „Gen. Corr.“-nek írják: A különböző bizottságok, a melyek a békeszerződvény különféle határo-

zatainak teljesítésével vannak megbízva, a mint mondják, az egy határszabályozó bizottság természetes kivételével, mind itt Kopenhágában fognak üsszeül. Azonban az is természetes, hogy az a bizottság, amely a hercegségek aktív követeléseit kell hogy tisztázza, addig nem ülhet össze, a míg a hercegségeknek valamiféle végleges szervezete nem jött létre. Minden esetre egy igen fontos érdekkérdés lesz a hercegségekre nézve az, hogy ki által és miféle módon legyenek ők a bizottságban képviselve; miután a békeokmányban az a szokásos kifejezés, hogy a követelések kitisztázásának a hercegségek „felsőbb kormányzó hatóságai” kell történnie, igen határozatlannak látszik. E körülmények mind sürgetőbbé teszik a hercegségek jövőbeli kormányzatának elintézését.

A landsting f. hó 18-ki ülésében előter-

jesztett javaslat az 1863. nov. 18-ki alaptörvény változtatásaira s megszorításaira vonatkozólag, csupán oly változásokra szorítkozik, melyek a békekötés által szükségessé lettek. A Schleswig részére a nép által választott, s a király által kinevezett birodalmi tanács tagoknak, az Arroe részéről való tagok kivételével, ki kellend lépniök. A volksting 102, s a landsting 65 tagot tart meg, a kik közül 12-öt a király nevez ki, 1-et Schleswig bekebelezett részében, 1-et a faröi szigetekben, s 51-et a királyságban választanak. A birodalmi tanács politikai feladata s befolyása egyelőre változatlanul fennmarad. A 19-i ülésben a pénzügyminiszternek tervet kellene előterjesztenie a választási törvény módosítására, s csak a javasolt módosításoknak a birodalmi tanács által elfogadása után fog javaslat terjesztetni elő, az eddig érvényben

volt két alaptörvénynek egy organikus egész-szé összeolvasztása iránt.

A „Füdrelandet” egy, 137 birodalmi tanács tag által aláírt, és Schleswig dán, s dán-érzelmű lakossága által intézett nyilatkozatot közöl. E nyilatkozat az utóbbit arra szólítja föl, hogy a közös nemzetiségekhez a szeretet által szellemileg elválasztatlan madradjon; a dán-ajkuaknak a közös anyagi nyelvhez ragaszkodást, s a dánul nem beszélőknek az ő kor emlékei, s a jövőbe vetett remény megőrzését ajánlja.

Ujabb. Berlin, nov. 25. A „Milit. Blätter” szerint a hercegségek megszállására induló porosz ezredeknek akkép kell elkészülniök, hogy egyelőre 3 évig maradhassanak a hercegségekben.

— Páris, nov. 25. Hírlik, hogy Drouyn külügyminisztert Lavalette, Baroche belügyminisztert pedig Delangle főné felváltani. Persigny nem rég levelet intézett Girardin Emilhez, mely sajtó útján még nincs közzé téve, azonban némely helyei már közudomásra jutottak. Egy helyett például ezt írja: „Önök alapeszméje komoly megfontolást érdemel, s úgy hiszem diadalmasodni fog. Én most nem igen lennék hajlandó a jelen sajtórendszer lényeges módosítások nélkül fentartani. A császár ezért egy dorgáló levelet írt Persignynek, amelyre az utóbbi válaszlát is, de kedvező siker nélkül. E tárgyban legmagasb jegyűek megjelenését várják a „Moniteur”-ben.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

NEM HIVATALOS.

(294)

Alóírt egész tisztelettel jelentem az összes nagyérdemű közönségnek, hogy minden szerda és vasárnap östve

SALAMON JÁNOS

közkezdességű népzene-társulata fog játszani, MAKKAI czimbalmos közreműködésével a

BIASINI SZÁLLODÁBAN.

Az ételek és italok jósága, valamint a pontos szolgálatért alóírt kezeskedend.

SZABÓ FERENCZ, vendéglős.

(Bélyegmentesített.)

(270)

(5-*)

Az erdélyi kölesönös JÉG- és TŰZKÁRMENTŐ társulat Kolozsvárrt.

E 20—30 ezer tagra gyarapodott, jelenleg évenként már 15 millió biztosított tőkét meghaladó társulat emberbarátias közhasznú törekvését, s a jelen kifejlődését tekintve, szabadságot veszen magának alóírt igazgatósága ezennel a t. cz. közönség e társulat iránti figyelmét tiszteletteljesen újabban felkérni, annyival inkább, mivel e társulat tagjainak, kik ugyanazon személyben biztosítók és biztosítottak, egyesgyedüli céljuk az, hogy egyesiek közt eshető véletlen és előre nem látott elemi károsodást, tagjai mentől nagyobbra kiterjedt sokasága között szétosztva, a lehetőségig hatálytalanra tegyék; s e végett mentől többen részesednek vagyonnuk biztosításával e társulatnál, annál inkább gyarapodik a közös célra törekvő erő; de egyszersmind az egyesek által bitorozandó kölesönös kötelezettség is annál inkább megoszolván, lehetővé teendő: hogy a legesekélyebb biztosítási díjkellék lesz alkalmazható, a midőn itt a tagok, a közös pénztárhoz járulni csak annyi biztosítási díjjal kötelesek, a mennyi a társulatnak kérészei fődőzésére és ön fenntartására szük-séges, mint ezt már eddig is a lefolyt évek kedvező irányára szerint különböző időszakokban tagjaink a befizetett díjból „osztalék” czime alatt 24—64% is történt részesedésök által s így a legutánosságot is tényleg tapasztalták.

A mint a társulati részvét, következőleg a biztosított tömeg gyarapodik, épp ugy a tagok egymásnak kölcsönösen nyújtott kezeskedések is (minden 13—14 millió 1 millió) fokozatosan nő, ennél fogva e társulat bármint más alapon levők között, aránylag, nemcsak hogy a legnagyobb garantiával bír, hanem egyszersmind minden az ügyfolyamból eredő haszon vagy nyereség csakis a biztosított tagok sajátja.

Mint kölcsönöz intézet is 1856 óta, részeit a gondjaira bízott „letétemények” gyümöl-csötetése által magát e társulat közérdekűvé tette, a mennyiben az a felmerülő káresetek rovása nélkül tanácsos és lehetséges volt. Illyképpen is eddigelé a társulat területén, jelenen a két testvérmagyar-hazában 843 tagjának szolgált támpontul, kik egyszersmind azon megnyugvást is szereztek maguknak, hogy rendszeren a rövid időszakra kivehető tőkékért kamat-juk saját önérdékük emelésére, a tartalék gyarapodására, nempedig idegen célú tőzsérkedők hasznára fordítottak.

Minden igazságos, szabályszerinti alapon felmerülő kárkövetelés illő, méltányol eljáráshoz részesülvén, épp oly gyorsan és minden hátrány nélkül egyenlítettett és egyen-lített ki, mint bármely más, csak névszerinti milliókból álló alaptőkével ellátott, rész-vénytársulatnál szokásos.

E hazai, és nemere nézve csak egymagára álló, meg nem ingatható társulatunkhoz csatlakozni, valamint bámi szükséges felvilágosításokat szerezni lehet e társulat ország-szerre felállított ügynökségei által.

Cs. kir. m. erdélyi kölesönös jég- és tűzkármentő társaság IGAZGATÓSÁGA, Kolozsvárrt. oct. 15. 1864.

A társulat ügynökségei Erdélyben:

Ábrudbányán: Árkosy Károly.
Ádamoson: Kovács Károly.
Al-Csernatonban: Farkas Pál.
Al-Siményfalván: Marosy János.
Aroklán: Klein János.
Balázsfalván: Dániel Ödön.
Balázstelken: Fejér Mihály.
Baróthon: Gergely Ferencz.
Bány-Hunyadon: Zakariás Kristóf.
Bálys-Váralján: Csizsár László.
Bereken: Fejér János.
Bethlenben: Csűrös József.
Bözödön: Árkosy Mózes.
Brassóban: Poppovits T. B.
Bükkösön: Keszegh Samu.
Csáki-Gorbón: Holtzer József.
Csik-Bánfalván: Madár Antal.
Csik-Tapolcán: Lázár Dénes.
Cs.-O.-Tusnádon: János Péter.
Dálnokon: Kovács Károly.
Dézen: Keresztés Nándor.
Déván: Baló Benjámin.
Dobrán: Lázár Lajos.
Dobrán: Hodor Károly.
E.-Sz.-Györgyön: László Gergely.
Erszéketháron: Tamásy János.
Esteléken: Kiss Ferencz.
Felvincen: Magyar Pál.
Fogarason: Neher Sámuel.
Futásfalván: Hajdu Albert.
Gyaluba: Kónya András.
Gagyban: Ádám Dénes.
Gyeresen: Károly István.
Gerenden: Hegedűs Lajos.
Gelenczén: Bodor Ferencz.
Gy.-Szt.-Miklóson: Száva Gerő.
Gidófalván: Vajna Károly.
Harasztoson: Székely Elek.
Hátszegen: Ehrenfeldberger Péter.
Hidvégen: Nagy Sándor.
Hidalmáson: Hatfaludy Albert.
Hom.-Szt.-Pálon: Farczádi Sándor.
Ilyefalván: Gál István.
Karczfalván: Lukács István.
Károly-Fehérvárrt: Dergán József.
K.-Ujfaluban: Bocskor Károly.
Kékesen: Seps Mihály.
Kentelken: Vályi Elek.
Kerzen: Pindur Ferencz.
K.-Vásárhelyen: Kovács Dániel.
Kolozson: Veres Sándor.
Kovácsán: Deák Dániel.
Krizbán: Szemerjai Károly.
Maksán: Jancsó Ferencz.
Márkosfalván: Kocsis Károly.
Martonfalván: Simó Sándor.
Mező-Rándon: Szekeres László.
M.-Püspökön: Zillinegy Pál.
M.-Gy.-Monostoron: Hory Farkas.
M.-Ilyén: Fekete György.
M.-Ludason: Nyerges Ferencz.
M.-Péterlakán: Benkő János.
M.-Solymoson: Bogdán Mózes.
M.-Ujfaluban: Boér Bálint.
M.-Ugrán: Ifj. Kiss János.
M.-Vásárhelyen: Czecz Miklós.
Medgyesen: Kapp Ferencz.
M.-Szilváson: Mihály István.
Miriszlón: Sándor János.
Mocsos: Veress Mihály.

Nagy-Borosnyón: Konya Sándor.
Nagy-Enyeden: Czimer József.
Nagy-Galamfalván: Hegyi István.
Nyárad-Szeredán: Csergőfy József.
Naszódon: Mihály József.
Nyujtódon: Benkő Napoleon.
Oláh-Topolcán: Valtér Mihály.
Órdögúton: Ince József.
Pánczéleschen: Farkas János.
Parajdon: Lázár Antal.
Pályán: Fülöp Péter.
Radnóthon: Komáromy György.
Száván: Kovács Zsigmond.
Szászvároson: Lészai János.
Szász-Mátán: Nagy Mihály.
Szász-Seben: Simon Gergely.
Sz.-Rógenben: Atzner János özevgye.
Széken: Mihály Endre.
Szederjehen: Sándor Lajos.
Szt.-Ábrahám: Lórintz Mihály.
Székely-Kocsárdon: Sükőd Ferencz.
Szék.-Kereszturon: Kádebb Antal.
S.-Szt.-Györgyön: Barthos Domokos.
Székely-Udvarhelyen: Beczasi Manó.
Tekébe: Riemer Mihály.
Th. sz.-Györgyön: Ifj. Thorotzkai Sándor.
Tordán: Völcs György.
Tüvisen: Márton Ferencz.
Uj-Szekelyen: Buzogány Elek.
Uj-Vincezen: Butyka Dani.
Uzonban: Vajna Tamás.
Uzán: Cseke József.
Vizaknán: Timár Károly.
Zágonban: Demeter Samu.

(297)

29/11

(1-*)

A Galandférgyet (pántliká-gilisztát)

fájdalom nélkül 2 óra alatt elűzi Dr. Bloch Bécsben, Praterstrasse Nr. 42. Gyógyszer utasítással küldetik. — Egyebet levelezés által.

(283)

Növényi

(4-24)

Matco-befűcskendés (Injection) és Matco-tokocskák (Capseln),

párisi gyógyszerész GRIMAULT és TÁRSÁTÓL, rue de la Feuillade, 7 sz.

B. 886. 12. 2. Uj gyógyszer, a peruai Matco-fa leveleiből készítve, a magkiömlés gyors és biztos gyógyítására, a belső részek megszorulása vagy meggyuladása nélkül. Dr. Ricord s a párisi orvosok nagyobb része minden más gyógyszerrel lemondta e gyógyszer megjelenése óta. A befűcskendés a betegség keletkezésekor alkalmaztatik, a téhelyek pedig minden koros vagy avult esetekben használtatnak, a melyek t. i. a copahü, cubeae és más ércz alapon készült befűcskendések használatára nem akartak szünni.

Raktár van az osztrák birodalom minden nagyobb városai gyógyszerártaiban. Kolozsvárrt: WOLFF J. gyógyszerártaiban kapható.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárrt, Wittich Józsefnél Maros-Vásárhelyen, Dobray Nándornál S.-Udvarhelyen, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sindel Károlynál Brassóban

k a p h a t ó:

Tiz leány és egy férj sem.

Operette Suppé-tól.

Potpourri 1 frt 32 kr.
Francia négyes, Pischingertől — 60 kr.
Polka, Wittetől — 40 kr.

Idősb Gróf Teleki Domokos. A Hóra-támadás története. Ara 1 frt 80.
Thaly Kálmán, Bottán János, II. Rákóczi Ferencz fejedelem vezénylő tábornoka. I. füzet 1 frt.

Dr. Boek E. K. az Egészség négy könyve. A magyar nép szükségiehez alkalmazva. 38 ábrával 4 kötet 5 frt.

!!! 48 frt helyett CSAK 12 frt!!!

D-tor C. A. Wunderlich, Handbuch der PATHOLOGIE und THERAPIE. 2-te vermehrte Aufl. 4 Bände 12 fl. ö. W.

FALI NAPTÁR 1865-ik közönséges évre

katholikus és protestáns, görög-orosz, és izraelita naptárral, bélyeg-illeték táblákkal, a kolozsvári cs. kir. levél- és szekérposta, valamint a Biasini gyorskocsi menetrendével ellátva.

Különös tekintettel hivatali használatra.

Ara 30 kr. o. é.

Magyarország sarkalatos törvényei, s államjogi fejlődése 1848-ig. Gróf Széchenyi István hagyományából. Ara 1 frt 50 kr.

Emlékiratok, a magyar kereszttyénség első századáról. Fordította Szabó Károly. Ara 1 frt.

Törvény a peres ügyeken kívüli jogügyletekbeni bírósági eljárás iránt. Az ausztriai birodalom számára. Ara 1 frt.

Apostol Pál Egyházi beszédei. II. füzet. Ara 1 frt 30 kr.

A gyermekek testi nevelése! Jó tanácsok anyák számára. A gyermekek testi nevelésének legfontosb pontjaira nézve, a legelső években. Függelékkel, fiatal házasság számára. Dr. Hufeland K. V. után, Poor Imre, orvostudor és tanár. Ara 1 frt.

Uj francia-magyar és magyar-francia SZÓTÁR, a legjobb küt-fők különösen Molé francia szótára szerint szerkesztve. I. kötet: Francia-magyar rész. A II-dik kötet sajtó alattvan. Ara 1 frt 60 kr.

Kakas Márton és Bolond Miska egyesült humorisztikus Nap-tára 1865-re. Számos képpel. Ara frt 80 kr.

Bekötési-táblák

Vörösmarty munkáihoz! 8 tábla, vörös, lila, és barna-vászonba, gyönyörű arany-nyomással. Ara 3 frt 60 kr.

Vaterloo. Thiers M. A. után francziából fordítva. Ara . . . 2 frt — kr.

Gazdasági Zseb-Naptár 1865-re. Szerkeszté Godolányi Antal. Ara kemény kötésbe 1 frt 80 kr.

Orvosi napló, Magyarország gyakorló orvosai használatára 1865, Ara kötve 1 frt 80 kr.

Az erdélyi muzeumegylet évkönyvei III-dik kötetének I-ső füzeté, 16 tábla könyomatu rajzzal. Ara 2 frt 50 kr.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda bettiivel (Bel-farkasutca 74 sz.)